

Uchwała nr 141/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 4 grudnia 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności w części uchwały nr XIV/79/2024 Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Iwona Kudła, Ewa Midura, Zbigniew Rękas (sprawozdawca),
Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdza nieważność uchwały nr XIV/79/2024 Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso w części dotyczącej:

- § 2 ust. 3 w zakresie słów: „niezwłocznie”, „lecz” „jednak”,

- § 5 ust. 2 i 3

z powodu naruszenia art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70 ze zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1176 ze zm.), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 ze zm.) oraz art. 47 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.).

U z a s a d n i e n i e

Uchwała nr XIV/79/2024 Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 14 listopada 2024 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu 4 grudnia 2024 roku.

O terminie posiedzenia powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art.18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium nie uczestniczyli przedstawiciele Gminy Daleszyce.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach badając ww. uchwałę stwierdziło, co następuje.

Rada Miejska w Daleszycach w § 2 ust. 3 przedmiotowej uchwały postanowiła, iż *„Pobierane kwoty inkasent jest zobowiązany niezwłocznie, lecz nie później jednak niż w ciągu 7 dni roboczych po upływie ustawowych terminów płatności, odprowadzić na rachunek bankowy Urzędu Miasta i Gminy w Daleszycach”*.

Oceniając ten zapis Kolegium Izby wskazuje, że zgodnie z art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa *„Terminem płatności dla inkasentów jest dzień następujący po ostatnim dniu, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić, chyba że organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego wyznaczył termin późniejszy”*. Zatem określenie przez Radę Miejską terminu płatności pobranych przez inkasenta podatków *„niezwłocznie, lecz nie później jednak niż w ciągu 7 dni roboczych po upływie ustawowych terminów płatności”* pozostaje w sprzeczności z ww. art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa, bowiem użycie zwrotu *„niezwłocznie”* powoduje, że nie jest to termin późniejszy od określonego tym przepisem.

Ponadto Rada Miejska postanowiła:

w § 5 ust. 2, *„Wynagrodzenie będzie wypłacane inkasentowi w terminie do 15-tego następnego miesiąca.”*

w § 5 ust. 3 *„Inkasent nie jest upoważniony do samodzielnego potrącania swojego wynagrodzenia”*.

Oceniając powyższe zapisy Kolegium stwierdza, że zgodnie z art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym, rada gminy w drodze uchwały może zarządzić pobór określonych w ww. przepisach podatków w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Dokonując wykładni w/w przepisów wskazać należy, że zgodnie z zasadą legalizmu, określoną w art. 7 i 94 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa.

Zatem cytowane wyżej przepisy upoważniły radę gminy wyłącznie do zarządzenia poboru ww. podatków w drodze inkasa oraz do określenia inkasentów i wysokości ich wynagrodzenia, a każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie ustawowe jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktów prawa miejscowego wydanego na podstawie tego upoważnienia. Zakazane jest dokonywanie wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych, co podkreślił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 28 czerwca 2000 r. (K 25/99, OTK 2000/5/141).

Pamiętać również trzeba, że w świetle Konstytucji RP, regulacje zawarte w akcie prawa miejscowego mają na celu jedynie "uzupełnienie" przepisów powszechnie obowiązujących rangi ustawowej, kształtujących prawa i obowiązki ich adresatów (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 listopada 2012 r.; sygn. akt: II SA/Go 778/12).

Ponadto w odniesieniu do aktów prawa miejscowego znajduje zastosowanie § 135 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) w związku z § 143 cytowanego załącznika do rozporządzenia. W myśl § 135 w uchwale zamieszcza się przepisy prawne regulujące wyłącznie sprawy z zakresu przekazanego w przepisie, o którym mowa w § 134 pkt 1, tj. "podstawą wydania uchwały i zarządzenia jest przepis prawny, który upoważnia dany podmiot do uregulowania określonego zakresu spraw".

Stąd wniosek, że wprowadzanie w uchwale nr XIV/79/2024 zapisów wskazanych w niniejszym uzasadnieniu dotyczących terminu wypłaty wynagrodzenia oraz wprowadzenia zakazu dla inkasenta do samodzielnego potrącania jego wynagrodzenia wykracza poza przysługujące Radzie Miejskiej w Daleszycach kompetencje.

Kwalifikując wagę tego rodzaju naruszenia Kolegium uwzględniło pogląd zaprezentowany w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, zgodnie z którym do rodzajów naruszeń przepisów powodujących nieważność uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. Wyrok NSA z dnia 11 lutego 1998 r.; sygn. akt II SA/Wr 1459/97) i orzekło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka